

**MAGYAR
KÉMIKUSOK LAPJA**
HUNGARIAN CHEMICAL JOURNAL

LXXIII. évf., 1. szám, 2018. január

A Magyar Kémikusok Egyesületének
– a MTE SZ tagjának –
tudományos ismeretterjesztő
folyóirata és hivatalos lapja

Szerkesztőség:

Felelős szerkesztő: KISS TAMÁS
[SZEKERES GÁBOR] örökös főszerkesztő,
Olvasószerkesztő: SILBERER VERA
Tervezőszerkesztő: HORVÁTH IMRE

Szerkesztők:

ANDROSITS BEÁTA, BANAI ENDRE,
LENTE GÁBOR, NAGY GÁBOR,
PAP JÓZSEF SÁNDOR, RITZ FERENC,
ZÉKÁNY ANDRÁS
Szerkesztőségi titkár: SÜLI ERIKA

Szerkesztőbizottság:

SZÉPVÖLGYI JÁNOS,
a szerkesztőbizottság elnöke,
ANTUS SÁNDOR, BIACS PÉTER,
BUZÁS ILONA, HANCSÓK JENŐ,
JANÁKY CSABA, KALÁSZ HUBA,
KEGLEVICH GYÖRGY, KOVÁCS ATTILA,
LIPTAY GYÖRGY, MIZSEY PÉTER,
MÜLLER TIBOR, NEMES ANDRÁS,
ifj. SZÁNTAY CSABA, SZABÓ ILONA,
TÖMPE PÉTER, ZÉKÁNY ANDRÁS

Kapják az Egyesület tagjai és a megrendelők
A szerkesztésért felel: KISS TAMÁS

Szerkesztőség: 1015 Budapest, Hattyú u. 16.
Tel.: 36-1-225-8777, 36-1-201-6883
Fax: 36-1-201-8056
Email: mkl@mke.org.hu

Kiadja a Magyar Kémikusok Egyesülete
Felelős kiadó: ANDROSITS BEÁTA
Nyomdai előkészítés: Planta-2000 Bt.
Nyomás: Pauker Nyomda
Felelős vezető: VÉRTES GÁBOR
ügyvezető igazgató

Terjeszti a Magyar Kémikusok Egyesülete
Az előfizetési díjak befizethetők a CIB Bank
10700024-24764207-51100005 sz.
számlájára „MKL” megjelöléssel
Előfizetési díj egy évre 10 200 Ft
Egy szám ára: 850 Ft. Külföldön terjeszti
a Batthyany Kultur-Press Kft.,
H-1014 Budapest, Szentháromság tér 6.
1251 Budapest, Postafiók 30.
Tel./fax: 36-1-201-8891, tel.: 36-1-212-5303

Hirdetések-Anzeigen-Advertisements:
SÜLI ERIKA

Magyar Kémikusok Egyesülete,
1015 Budapest, Hattyú u. 16.
Tel.: 36-1-201-6883, fax: 36-1-201-8056,
e-mail: mkl@mke.org.hu

Aktuális számainak tartalma,
az összefoglalók és egyesületi híreink,
illetve archivált számaink honlapunkon
(www.mkl.mke.org.hu) olvashatók

Index: 25 541

HU ISSN 0025-0163 (nyomtatott)
HU ISSN 1588-1199 (online)
DOI: 10.24364/MKL.2018.01

A lapot az MTA MTMT indexeli, és a REAL,
továbbá az Országos Széchényi Könyvtár
(OSZK) Elektronikus Periodika Adatbázisa
és Archivuma (EPA) archiválja

A 2018-as év első számának beköszöntő gondolatait az elmúlt évre való visszatekintéssel kezdeném. Számos esemény tette emlékezetessé 2017-et, örömteli és szomorú hírekkel.

Ez utóbbiak közül Oláh György halálhíre biztosan emlékezetes marad számunkra. 2017. március 8-án, éppen az életútját bemutató könyvismertető rendezvényünkön, amelyet középiskolás és egyetemi hallgatók számára tartottunk, érkezett a szomorú hír, hogy Nobel-díjas kémikusunk életének 90. évében elhunyt. Végakarátának megfelelően hamvait Budapesten helyezték örök nyugalomra, a Fiumei úti sírkert akadémiai parcellájában.

Örömteli hírekkel folytatva, 2017-ben számos sikeres hazai konferenciát rendeztünk széles korosztály számára a kémia iránt érdeklődő általános iskolásoktól a gyakorló szakemberekig. Országszerte több jubileumi rendezvényt ünnepeltük: az 5. Varázslatos Kémiatábort (Szombathely) és a 10. Nemzetközi Kémikus Diákszimpóziumot (Pécs), melyeket a kémia iránt érdeklődő 8–9–10. osztályt végzett tanulók számára szerveztünk; valamint a 15. Magyar Magnézium Szimpóziumot (Kecskemét), a 60. Magyar Spektrokémiai Vándorgyűlést (Debrecen), és Budapesten tartottuk a 110 éves Magyar Kémikusok Egyesülete Küldöttközgyűlését.

Engedjék meg, hogy a nemzetközi rendezvények közül saját szakterületem legrangosabb konferenciáját emeljem ki, a EuroFoodChem XIX. konferenciát (Budapest), ahol 30 ország képviselőjében 250 résztvevő mutatta be az élelmiszer-tudományi kutatások legújabb eredményeit. Nagy sikerrel zárult a Molecular Frontiers Szimpózium (Budapest) is, melynek fő célja, hogy felkeltse a molekuláris tudományok iránti érdeklődést a fiatal korosztályokban. Több Nobel-díjas előadó és neves szakember kiváló előadásokkal nyűgözte le a középiskolás és egyetemista közönséget.

Az MKE alapító elnökéről elnevezett rangos elismerés átadására 2017-ben, a 13th International Symposium on Biocatalysis and Biotransformations (Budapest) konferencia nyitónapján került sor ünnepélyes keretek között. A Fabinyi Rudolf Emlékérem díjazottja Rétey János volt, a Karlsruhei Egyetem (Németország) emeritus professzora, aki számos fiatal magyar kémikus előmenetelét segítette azzal, hogy lehetőséget biztosított saját laboratóriumában a kutatómunkára.

2018-ban is az előző évihez hasonlóan számos hazai és nemzetközi rendezvényen várjuk a szakmai közönséget. Kiemelt rendezvényként említeném az 50. Irinyi János Középiskolai Kémiaversenyt, melyet Szegeden tartunk, és az ünnepi alkalomra való tekintettel a házigazdák kellemes meglepetéssel is várják a résztvevőket. Áprilisban Magyarországra várjuk a fiatal résztvevőket a PhD-hallgatóknak és fiatal kutatóknak rendezett Young Researchers' International Conference on Chemistry and Chemical Engineering (YRICCCE) nemzetközi konferenciasorozat 2. konferenciáján. A sorozatot 2016-ban alapítottuk a Román Kémikusok Egyesületének erdélyi tagozatával. A 2018. évi teljes programkínálatról honlapunkon (<http://www.mke.org.hu/rezendevenyek>) tájékozódhatnak.

Szakmai rendezvényeink mellett az idén is nagy hangsúlyt fektetünk a hazai ipari kapcsolatok erősítésére, a nemzetközi szervezetekkel való együttműködés szélesítésére, valamint a kémikustársadalom képviselésére.

Abban a reményben, hogy az új évben is hűséges olvasói maradnak a Magyar Kémikusok Lapjának, a Magyar Kémikusok Egyesülete vezetősége nevében egészségben és sikerekben gazdag boldog új esztendőt kívánok!

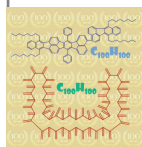
2018. január

Simonné Prof. Dr. Sarkadi Livia

Simonné Prof. Dr. Sarkadi Livia
az MKE elnöke

TARTALOM

VEGYIPAR ÉS KÉMIATUDOMÁNY	
A Gamboa–Winkler-díj 2017. évi kitüntetettje: Mátyus Péter	2
Braun Tibor: Biobányászat, biokioldás bemutatása. Mikroorganizmusok szerepe és alkalmazása fémek kioldására ércekből	4
OKTATÁS	
Keglevich Kristóf: Kémiatörténet a kémia tanításában. Ötletek kémiatanároknak óráik színesítésére. Második rész	9
ÉVFORDULÓNAPTÁR, 2018	
Próder István: Magyar vonatkozású kémia- és vegyipartörténeti évfordulók	15
VEGYÉSZLELETEK	
Lente Gábor rovata	24
KÖNYVISMERTETÉS	
Rácz László: Dízelgázolajok (Hancsók Jenő–Eller Zoltán–Sági Dániel): Korszerű motor- és sugárhajtómű üzemanyagok. II. Dízelgázolajok	26
Gubicza László: Alternatív energiaforrások (Bélafiné Bakó Katalin (szerk.): Mikrobiális üzemanyagcellák)	26
EGYESÜLETI ÉLET	27
A HÓNAP HÍREI	29

Címlap:

Vegyészleletek
– százaszoros.
Két C₁₀₀H₁₀₀
molekula szerkezeti
képlete
(Lente Gábor
címlapterve)